

рина да се надъва, да прѣдвижида и прѣдрича за тъй скоро настанилата и успѣшио свѣршена, освободителна война. Всѣ-
ки нашъ политикъ отъ положението на моя приятель, па и по-смѣль да би билъ, не би дръзналъ да излѣзе изъ орбита на възможното въ единъ рапортъ съ исказано мнѣніе за нѣкакви административни мѣрки, за какви-годѣ подобрѣния и реформи. Не бѣ първи пътъ подаванието на подобно *вѣрноподанническо изложение отъ бѣлгаринъ, живущъ въ Цариградъ*. Покойния Александъ Екзархъ още въ времето на Султанъ Меджита подаде на визиря Али-паша такова изложение, и подадено останѣ. Впрочемъ Александъ Екзархъ направи поне да се заговори въ дипломатическия свѣтъ за неговото изложение; имаше го написано въ красивъ албумъ, та го показваше на всѣкого — на французски язикъ, разбира се — и останѣ за споменъ. Искамъ да кажѫ, че коренни прѣобразования, отдѣлна администрация, независимостъ, автономия и пр. можахѫ да се искатъ и да се прѣдлагатъ само изъзадъ левия брѣгъ на Дунава; *мемоаръ за дуализъмъ*, който да приложи на титлите на Султана и тая: царь на бѣлгаритѣ, и други такива дебели искания можахѫ да се испращатъ изъ за граница, колкото безнаказано, толкова и безполезно, но мѫчно бѣше да се подаватъ въ Цариградъ съмѣли искания за какви-годѣ пѣшироки политически права, па било и отъ дѣржавенъ служителъ съ гарантирано довѣрие и положение.

Въ навечерието на освободителната война, когато Метхадъ паша разиграваше въ Цариградъ реформаторската си комедия, дали сѫ си припомнили турскитѣ дѣржавници за изгубеното време, когато можахѫ да удовлетворятъ бѣлгарския народъ съ скромнитѣ искания на неговите политици, — да отрѣжатъ пръста за да спасиѫтъ рѣката, или рѣката за да спасиѫтъ тѣлото, малко може да се вѣрва. Но за нашата нова политическа история подаваниета, въ разно време, отъ разни наши хора, съ разни способи, на разни политически искания сѫ и оставатъ доказателства на съвременното народно пробуждане и хлопочение за политически животъ. Не е прочее анахронизъмъ нито излишно, да се говори за *минжлото*, като се спомня *станжлото*.

Каквѣтъ прѣдговоръ и какво заглавие на изложението е далъ, каква дата е турилъ подателътъ му, още дали и какви измѣнения и приложения е направилъ въ него, не можѫ да